

DVA2009 – ws04 – verslag: De mensenrechten-benadering en quotering als mogelijke oplossing voor de voedsel-, energie- en klimaat-crisis

Rutger van den Dool (XminY) voorzitter
Jan Juffermans (kleine aarde) en Otto Hospes (WUR) inleiders
Verslag: Margies Kaag

plus 19 deelnemers

Jan neemt ons in vogelvlucht mee in de ontwikkeling van denken over de beperkte draagkracht van de aarde. Deze meet men in ecologische gebruiksruimte, dat is consumptie omgezet in ruimte 1690 waarschuwing van John Locke: laat genoeg over van vergelijkbare kwaliteit voor anderen ook die na ons!

In 1960 was er nog voldoende gebruiksruimte voor iedereen

1972 rapport van de Club van Rome, grenzen aan de groei!

1987 het Brundtlandrapport van de VN, te hoog verbruik in het Westen treft met name de ontwikkelingslanden!

Recent prof. Biezeveld, Ned. Jurist, die pleit voor Europese wetgeving m.b.t. quoteren, wat uitermate noodzakelijk is om ons gebruik binnen de perken te houden. Die perken worden berekend via 'mondiale voetafdruk'. Gemiddeld over de hele wereld is die 2.7 hectare, terwijl slechts 2.1 beschikbaar is, inclusief de ruimte die gelaten moet worden aan de natuur.

Nederlands gemiddelde is 4,4 en dat van de VS twee maal zoveel. Het is duidelijk dat de 'grootverbruikers' vooral in het Westen zitten en minder gebruik zal pas ontstaan via budgetteren en quoteren.

Londen wordt door Jan genoemd als voorbeeld van positieve actie. Het Londense bestuur heeft zich voorgenomen uiterlijk 2050 voor iedere Londenaar een 'fair' voetafdruk te hebben. Met name de productie van voedsel, dat van ver weg geïmporteerd werd, zal in de directe omgeving van de stad geproduceerd gaan worden. In het algemeen komt de 'fair'voetafdruk overeen met toenemende regionalisering van de economie.

Voor de Voetafdruk als meetinstrument in het Nederlandse overheidsbeleid is er in onze tweede kamer steun van mevrouw Wiegman van CHU.

Otto doet naast onderzoek in Brazilië ook onderzoek naar de werking van de Mensenrechten.

Onze te grote ecologische voetafdruk is een schending van Sociaal Economische Mensenrechten. De Mensenrechten zijn vlak na WOII door de VN geformuleerd in de Declaration of Human Rights, en door landen ondertekend. Naast de vrijheidsrechten van de wereldburgers is er ook aandacht voor vrij zijn van gebrek, de sociaal economische vrijheid.

Later (60er jaren) zijn deze sociaal economische rechten in een apart verdrag geformuleerd en door landen ondertekend.

Mensenrechten zijn een verhouding van de burger en de staat, burger heeft recht en staat plicht om dat recht te waarborgen. Daarbij heeft de staat ook plichten t.o.v. burgers van andere staten, de zogeheten extra-territoriale verplichtingen. Deze laatste zijn met name van belang in de huidige globalisering, omdat effecten van handelen over landsgrenzen heen gaat.

De rechten, vooral de sociaal economische rechten, zijn er dan wel maar de burgers kunnen ze meestal niet afdwingen, staten erkennen geen aansprakelijkheid en er is geen tribunaal voor.

In de Derde Wereld zijn Z.d. Afrika en India koplopers. Z.d. Afrika erkent b.v. het recht op een huis maar wel volgens het proportionaliteitsbeginsel, dus niet iedereen een villa.

In Europa is Duitsland een voorloper, Nederland duidelijk niet. Mensenrechten worden niet gehonoreerd in ons buitenland beleid. Veel wordt overgelaten aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, waarbij wél sprake is van keten-verantwoordelijkheid, maar geen afspraken gemaakt worden over volumes. Nederland is trots op zijn 10% export van voedsel en erkent de schade niet die door de export veroorzaakt wordt.

In de discussie kwamen ondermeer de inheemse rechten aan bod, recht op grond. Dit kan omzeild worden door de inheemse bevolking te overvoeren met een alternatief voor het plaatselijk voedsel,

zodat men stopt met verbouwen van eigen voedsel en zijn grond op den duur kwijt raakt aan grootschalige producenten.

En verder zijn we het met elkaar eens dat we door moeten gaan beleidsmakers op hun verantwoordelijkheid ten aanzien van de Mensenrechten aan te spreken.